

Nr 202.

Godkänd av första kammaren den 18 maj 1920.
Godkänd av andra kammaren den 18 maj 1920.

Riksdagens skrivelse till Konungen i fråga om en enhetlig organisation av den svenska socialförsäkringens olika grenar.

(Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 29.)
(Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 18.)

Till Konungen.

I en inom riksdagen väckt motion har framställning gjorts om verkställande skyndsammast möjligt av utredning, rörande huruvida och i vad mån en enhetlig organisation av den svenska socialförsäkringens olika grenar kunde och borde genomföras, i syfte att åstadkomma förenkling av förvaltningen och nedbringande av kostnaderna för denna, ävensom största möjliga effektivitet av försäkringen.

Förevarande motion har närmast föranletts av den s. k. socialförsäkringskommitténs den 14 oktober 1919 avgivna förslag till lag om allmän sjukförsäkring. Detta förslag innebär med avseende på sjukförsäkringens organisation bland annat, att den närmare tillsynen å de allmänna sjukkassor, vilka skulle hava att meddela försäkringen, skulle utövas av en sjukförsäkringsöverstyrelse, anordnad såsom ett fullt fristående ämbetsverk. Mot förslaget i denna del anföra motionärerna, att en splittring av socialförsäkringen på från varandra skilda grenar vore onaturlig, då ju alla dess grenar hade ett gemensamt mål, nämligen att giva den försäkrade viss ersättning vid förlust av arbetsförmågan.

De anse vidare, att försäkringens effektivitet måste lida genom brist på planmässig samverkan mellan försäkringens olika grenar, i det att försäkringsförmånerna inom den ena grenen bestämts utan hänsyn till förmånerna inom den andra, i stället för att de borde avvägas mot varandra, så att icke ersättningarna i vissa fall sattes så höga, att de i andra lika viktiga eller viktigare fall måste sättas för låga.

Frågan om enhetlig organisation av socialförsäkringens olika grenar har redan blivit föremål för uppmärksamhet i flera av de yttranden, vilka avgivits över socialförsäkringskommitténs förslag till lag om allmän sjukförsäkring.

De ämbetsverk, som i nu förevarande fråga yttrat sig, äro pensionsstyrelsen, försäkringsinspektionen, socialstyrelsen och riksförsäkringsanstalten; och äro dessa myndigheters yttranden i nu förevarande hänseende anmärkta i vederbörande utskotts utlåtande i ärendet, varjämte däri jämväl återgivits av socialförsäkringskommittén gjorda uttalanden i ämnet.

Utav de av dessa ämbetsmyndigheter avgivna uttalanden synes framgå, att meningarna icke torde vara delade i fråga om nödvändigheten av att socialförsäringen för framtiden organiseras så, att en fullt enhetlig samverkan mellan dess olika grenar ernås. Att en utredning i sådant syfte med det snaraste igångsättes, synes särskilt påkallat med hänsyn till dels det förestående genomförandet av obligatorisk sjukförsäkring och dels till en framtida utveckling i rätt riktning av hela vår socialförsäkring, vilken ännu måste anses befinna sig i ett jämförelsevis tidigt utvecklingsskede. Härmed vill riksdagen dock icke hava uttalat, att sjukförsäkringens genomförande bör uppskjutas, till dess den ifrågasatta utredningen rörande en enhetlig organisation av socialförsäringen i dess helhet blivit slutförd. Riksdagen delar tvärtom till fullo socialförsäkringskommitténs uppfattning därom, att sjukförsäkringsfrågan, med hänsyn till dess stora betydelse för hela vårt lands befolkning, bör med det snaraste bringas till sin lösning. Såsom Eders Kungl. Maj:t i skrivelse nr 341 den 19 mars 1920 meddelat, kommer emellertid det i statsverkspropositionen förebådade förslaget till lag om allmän sjukförsäkring icke att föreläggas den nu samlade riksdagen. Då sålunda förslag i ämnet kan förväntas först till 1921 års riksdag, torde den av socialförsäkringskommittén, på grund av önskvärdheten av att beslut om sjukförsäringen fattades redan av 1920 års riksdag, undanskjutna utredningen angående denna försäkrings inordnande i vårt nuvarande so-

cialförsäkringssystem nu kunna verkställas utan att sjukförsäkringens genomförande skulle av denna anledning behöva ytterligare fördröjas. Härvid utgår riksdagen från den förutsättningen, att utredningen icke från början skulle taga sikte på att utarbeta förslag till en definitiv lösning av frågan om sjukförsäkringens organisation, vilken icke torde kunna vinnas annat än i samband med en lösning av socialförsäkringens organisation i dess helhet. Utredningen synes i stället till en början böra inriktas på att vinna en sådan provisorisk lösning av frågan för sjukförsäkringens vidkommande, att svårigheter sedermera icke kunna förväntas uppstå, då fråga gäller realiserandet av de förslag i förevarande hänseende, vartill utredningen, sedan den slutförts i hela dess omfattning, kan komma att föranleda. Utan att vilja föregripa utredningen i vad den sålunda till att börja med skulle komma att avse sjukförsäkringens organisation, anser sig riksdagen dock böra framhålla, att enligt riksdagens mening starka skäl anförts såväl av pensionsstyrelsen som av försäkringsinspektionen mot att sjukförsäkringsöverstyrelsen, såsom socialförsäkringskommittén föreslagit, skulle anordnas såsom ett nytt, fullt fristående ämbetsverk.

På grund av vad sålunda anförts, får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes låta föranstalta om verkställande skyndsammast möjligt av utredning, rörande huruvida och i vad mån en enhetlig organisation av den svenska socialförsäkringens olika grenar kan och bör genomföras, i syfte att åstadkomma förenkling av förvaltningen och nedbringande av kostnaderna för denna, ävensom största möjliga effektivitet av försäkringen.

Stockholm den 18 maj 1920.

Med undersåtlig vörndnad.
